

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש, פרשת יתרו

כ"ב בשבט

יום השנה להסתלקות הרבנית הצדקנית מרת חיה-מושקא' ע"ה (תשמ"ח), בת כ"ק אדמו"ר מהווי"צ נ"ע, ואשת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו².

שחרית: בקריאת-התורה³ קוראים את עשרת-

(1) רגילים היו לקרוא לרבנית 'מוסיא' וכך גם היתה רגילה לחתום, גם כאשר היתה חותמת בשפות אחרות. הרבי כתב שלפעמים קראו לה גם 'מושקא' בשי"ן ימנית, אך מעולם לא שמע שיבטאו 'מושקא' (עבודת הקדוש... להרה"ח ר' שלום דובר שלי לוי עמ' קנח"קס, עיי"ש).
(2) מתולדותיה - בס' 'עטרת מלכות' (חיפה, תנש"א) עמ' 249. וראה רמזים בשמה והוראות מזה בקונטרס 'בך בירך ישראל', ספר-השיחות 'תשנ"ב ח"ב עמ' 344, ועוד. צילום המצבה - ימי חב"ד עמ' 125.

(3) אדה"ז היה קורא בתורה את עשרת-הדיברות דפרשה זו בנוסח-טעמים השונה מהנוסח דקרה"ל כל השנה, וגם מהנוסח דעשרת-הדיברות דפרשת ואתחנן, וכן נהגו גם כל בניו. הוא לימד זאת להרה"ק הרב"ש בן אדמו"ר הצמח-צדק, שלימד זאת להרה"ק הרז"א אחי כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע (לקוטי דיבורים ח"ב עמ' 459, וראה גם תולדות אדה"ז ח"ד עמ' 1070).

המנהג לקרוא את המרא-דאתרא לעלייה זו (מג"א סי' תכח ס"ק ח) אינו מנהג חב"ד (אלא אם כן יש המנסים לערער על תוקפם של הרבנים - 'תורת-מנחם - התועדויות' תשמ"ז ח"ב עמ' 490, עיי"ש).

הדיברות בטעם העליון⁴ ושב, בין השאר: הדיברות 'אנכי ו'לא יהיה לך' נקראות כפסוק אחד; כל הדיבר 'זכור' נקרא כפסוק אחד; כל אחד מהדיברות: 'לא תרצח' (כאן הצד"י במק"ץ), 'לא תנאף', 'לא תגנוב' (שבכולן התי"ו גושה, ותיבת 'לא' בטעם 'טיפחא') - נקראים כפסוק נפרד. בשעת הקריאה עומד הקהל, ופניו אל ספר-התורה⁵.

הפטרה: "בשנת מות... זרע קודש מצבתה" (ישעיה ו').⁶

(4) לוח כולל-חב"ד, כדעה האחרונה בשו"ע אדה"ז סי' תצד ס"א. ובשו"ע שם פסק, שגם לדעה זו היחיד קורא לעצמו (שניים מקרא ואחד תרגום וכד') בטעם התחנות (ומתרגם פסוק בפסוק, כבכל התורה).

(5) ספר-המנהגים עמ' 31. לוח כולל-חב"ד. זאת למרות שבשו"ע אדה"ז סי' תצד לא הובא המנהג, אם כי בלבוש שם הביאו; ושלל החשש (בתשובת הרמב"ם, מהדורת בלאו סי' רסג) מפני תרעומת הצדוקים, שיאמרו שרק עשרת-הדיברות כתובות בתורה (על-פי ברכות יב, א) - כיוון שאינם מצויים בינינו. ובשו"ת אגרות-משה (או"ח ד, כב בשם בנו הג"ר דוד) כתב שכיוון שעומדים גם בשירת הים וב'חזק' אין מקום לטעות. והחיד"א (בס' לדוד-אמת סי' ז אות ה), כתב שעל-פי האר"י ז"ל אין עומדין בקריאה זו. וראה בעניין זה שערי-אפרים שער ז סעיף לו ובפתחי-שערים ושערי-רחמים שם. המועדים-בהלכה עמ' שכו. שו"ת יחוה-דעת ח"א סי' כט ועוד.

הרבי הפנה את פניו לס"ת (ובשנים שהיה יושב בקרה"ל - גם עמד ממקומו) כמה תיבות לפני התחלת עשרת-הדיברות. (6) ספר-המנהגים עמ' 33. לוח כולל-חב"ד.

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקללה נבג"מ ז"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתיא

ערב שבת קודש
פרשת יתרו
כ"א בשבט ה'תש"ע

יוצא-לאור על-ידי
מכון ליובאוויטש שעל-יד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעיה ע"ה דייטש

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ"א בשבט ה'תשע" – כ"ח בשבט ה'תשע"

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"א בשבט	הלכות רוצח ושמירת נפש פרק ח-	הלי איסורי ביאה פרק ב.	מ"ע קפא. מל"ט שט. רחצ. מ"ע קפד.
ש"ק	כ"ב בשבט	פרק יא-יג.	פרק ג.	מל"ט רצט. מ"ע רב. רג. מל"ט ער.
א'	כ"ג בשבט	ראשית חכמה וגו'. ספר קנין והוא ספר שנים עשר.. הלכות מכירה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ד.	מ"ע רמה.
ב'	כ"ד בשבט	פרק ד-ו.	פרק ה.	מ"ע רמה.
ג'	כ"ה בשבט	פרק ז-ט.	פרק ו.	מל"ט רנ.
ד'	כ"ו בשבט	פרק י-יב.	פרק ז.	מל"ט רנ.
ה'	כ"ז בשבט	פרק יג-טו.	פרק ח.	מל"ט רנא.
ו'	כ"ח בשבט	פרק טז-יח.	פרק ט.	מל"ט רנא.

זמני השבוע *

תאריך	עלות השחרת** 120 ד' לפני הזריחה	72 ד' לפני הזריחה	זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
ו', כ"א בשבט	4:31	5:18	5:40	6:38	9:11	11:55	12:25	5:17.9	5:43
ש"ק, כ"ב בשבט	4:30	5:17	5:39	6:37	9:11	11:55	12:25	5:18.8	5:44
א', כ"ג בשבט	4:30	5:17	5:38	6:36	9:11	11:55	12:25	5:19.7	5:45
ב', כ"ד בשבט	4:29	5:16	5:38	6:35	9:10	11:55	12:25	5:20.6	5:45
ג', כ"ה בשבט	4:28	5:15	5:37	6:34	9:10	11:55	12:25	5:21.5	5:46
ד', כ"ו בשבט	4:28	5:15	5:36	6:34	9:10	11:55	12:25	5:22.4	5:47
ה', כ"ז בשבט	4:27	5:14	5:35	6:33	9:09	11:55	12:25	5:23.2	5:48
ו', כ"ח בשבט	4:26	5:13	5:35	6:32	9:09	11:55	12:25	5:24.1	5:49

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
** לגבי זמן עלות השחר נהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
*** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (סדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י
יתרו	4:41	5:56	4:56	5:57	4:46	5:55	4:59	5:58
משפטים	4:47	6:01	5:02	6:03	4:52	6:01	5:05	6:04

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט
מו"ל: מכון ליובאוויטש שעל-יד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז
יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org

שערות לאחר שנגזזו

ב'התקשרות' גיליון תשצ"ט עמ' 13, הוזכר אודות הוראת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע לרבנית שטערנא שרה נ"ע, להוסיף עוד דבר ולשרוף את שערותיה שגזזה.

מובא בס' ראשית חכמה, שער הקדושה פרק טז', וזה לשונו: "ההכנה השלישית, בטהרת האשה כדן וכשורה כנודע, וקציצת צפרניה שהם עשרים שגדלו בנרתה, שהם גורמים רעה לעולם, וכן קצת משערה. וכן נתבאר ב[זוהר] פרשת אחרי מות בסופה (ח"ג ע"א), וכן בווהר (פנחס, שם רמח"ב) תגנום? בחצרה בחור ידוע, ובבואה תשרפם, מפני שאותו החלק הוא לחיצוני חלק טומאתו וצריך ביעור, ואין ביעור אלא שריפה". ע"כ.

הרב שלום דובער חייקין, שליח הרבי ורב קהילת חב"ד-ליובאוויטש בקליבלנד, אהיו

ההערות בשוליים הן הערות המערכת.

1) בהוצאת וגשל המנוקדת, ירושלים תשנ"ז, הוא בכרך ב עמ' תתעח, ד"ה ולזה ענין זה.

2) בזוהר פ' אחרי איתא שצריכה לספר את ציפורניה ושערה שגדלו בימי טומאתה, וכן שהשער והציפורניים הללו טעונים גנייה. בפ' פנחס נאמר שהחלק שצריכה לתת לסטרא-אחרא הוא ציפורניה בטינופן ומעט מראש שערה, לכרוך את השער והציפורניים יחד, ולהניחם לגנייה במקום שאין אנשים עוברים או בתוך חורים נמוכים בחצרה (בניצוצי זהר שם אות ו' הוכיח מהלשון שם "שבט-הרתה לא תשרוף, דסמוך לווסתה מתעברת ואין לה להסב היקה לנפשה ממדת חסידות". אבל בראשית חכמה כתב כ"ל - כציטוט מהזוהר - "ובבואה תשרפם", והכוונה לכאורה בבואה מטבילתה. וע"ע).

3) אמנם מכיוון שהרבנית היתה אז (בשנת תרע"ו, שבה החל המספר, הרב יעקב לנדא ז"ל, את עבודתו כ'רב החצר') בגיל יותר מנ"ז שנה (נולדה ט"ו טבת תרי"ט - 'מי חב"ד' ביום זה), ברור לכאורה שאין לזה שייכות לכל האמור.

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

נר יארצייט / מנחה והדלקת נרות / שערות לאחר שנגזזו

נר יארצייט במוצאי שבת-קודש

ב'התקשרות' גיליון תתח, במדור 'תגובות והערות', נדפס על-דבר נר יארצייט. היארצייט של הרבנית שיינא הי"ד - בתו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, חל ביום שני דראש-השנה. כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו היה אומר את כל הקדישים באותו יום. בכל שנה הורה לי להדליק ה' נרות על העמוד לפני תפילת ערבית דליל שני דראש-השנה, וכן להדליק נר אחד בחדרו. כשראש-השנה חל בשבת-קודש אמר לי לומר מקורם 'ותוריענו', ואחר-כך להדליק הנרות כנ"ל. כשנכנס לבית-הכנסת לתפילת ערבית ועבר על-יד העמוד, היה מביט אם הנרות דולקים. הרב יהודה ליב גרונר, ברוקלין נ.י.

תפילת מנחה והדלקת נרות של הרבי

בגיליון תתז עמ' 14 הובא על-דבר זמן תפילת מנחה של הרבי בערב שבת-קודש, וכמדומני שהסגנון אינו מדוייק, כי הרבי התפלל מנחה בקביעות ביום ששי בשעה 15:15, כמו בכל ימות השבוע (מאז כ"ב שבט תשמ"ח), ולאחר מכן, בזמן הדלקת הנרות, הדליק את הנרות דשבת-קודש. יוצא מהכלל היה בערב-שבת כשנסע לאוהל וחזר מאוחר ונכנס לתפילת מנחה (בזאל למעלה) לאחר זמן הדלקת נרות, שאז הדליק את הנרות קודם תפילת המנחה. ולדוגמה, בערב-שבת פרשת וישב, כ"ד כסלו ה'תש"נ, נסע הרבי לאוהל, חזר ל-770 בשעה 16:05, ונכנס למנחה בשעה 16:13. זמן הדלקת הנרות באותה שבת היה בשעה 16:15. התפללו מנחה (בזאל למעלה) והדליקו נר ראשון של חנוכה, וניגנו במהירות "הנרות הללו". התפילה הסתיימה דקות ספורות לפני השקיעה. וכמדומה ברור, כפי שראו אז בעת פתיחת 'גן-עדן התחתון' (לאחר מנחה), וכן סיפרו המשב"קים, שקודם היציאה לתפילת מנחה בציבור הדליק הרבי נר-חנוכה ואחר-כך נר-שבת. הרב מנחם דוברוסקין, ישיבת תומכי תמימים, מגדל העמק

עלייה אמיתית - רק כשהיא נמשכת לעולם המעשה

מתן-תורה פעל שהתורה ומצוותיה יומשכו ויחדרו למטה ויזככו את גשמיות העולם, עד שהעולם עצמו יהיה חפצא של קדושה • לכן ביקשו בני-ישראל "דבר אתה עמנו", שהמשכה מלמעלה תהיה על-ידי משה, ממוצע המחבר אותם עם הקב"ה • תכלית הכוונה שיהיה "וחי בהם", נשמות בגופים דווקא • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, ביארצייט הראשון של הרבנית הצדקנית ע"ה

את מלכנו³, והקב"ה מילא את בקשתם, כפי שבני-ישראל אמרו אחר-כך כמסופר על-ידי משה בתורה⁴ "הן הראנו ה' אלוקינו את כבודו ואת גדלו ואת קולו שמענו מתוך האש, היום הזה ראינו כי ידבר אלוקים את האדם וחי".

ואם-כן מדוע ביקשו בני-ישראל אחר-כך "דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלוקים" - בגלל החשש "כ"י תאכלנו האש הגדולה הזאת אם יוספים אנחנו לשמוע את קול ה' אלוקינו עוד" - הרי זה עתה ראו ש"דבר אלוקים עם האדם וחי"? ויתירה מזה: הקב"ה אמר למשה⁵ - על דבריהם של בני-ישראל - "שמעתי את קול דברי העם הזה אשר דברו אליך היטיבו כל אשר דברו, מי יתן והיה לכם זה להם ליראה אותי גו!"

א. ישנם דינים ומנהגי ישראל שונים שעושים ביארצייט לזיכרון ולעילוי הנשמה¹. הפירוש בפשטות הוא, שהמנהגים והעניינים שעושים בקשר ליארצייט (והמשך לזה) - הרי זה לעילוי ולזכר הנשמה, בכדי שהנשמה תתעלה למעלה מעלה בגן-עדן. אבל יש לומר שיש בזה עוד עניין (גדול יותר), כדלקמן.

ובהקדים שאלה בפרשתנו: לאחרי שבני-ישראל שמעו עשרת הדברות אמרו למשה רבינו: "דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלוקים פן נמות". וצריך להבין: המדרגה הכי נעלית אליה יכולים בני-ישראל להגיע, היא כאשר הקב"ה עצמו מתגלה ומדבר אליהם (בלי ממוצעים), כפי שביקשו בני-ישראל, "אינו דומה השומע מפי השליח לשומע מפי המלך", רצוננו לשמוע מפי מלכנו כו' רצוננו לראות

(1) ראה בהמלוקט בס' כלי-בו פ"ה ס"ד. ס' גשרי-חיים פל"ב. וש"נ. וראה ס' המנהגים - חב"ד עמ' 78 ואילך.
(2) יתרו כ"ט.
(3) מכליתא ופרשי" פרשתנו י"ט, ט. וראה שמו"ר פרשתנו פכ"ט, ד וביפ"ת.
(4) ואתחנן ה"בא.
(5) שם, ככ"כ.
(6) שם, כה"כ.

(3) מכליתא ופרשי" פרשתנו י"ט, ט. וראה שמו"ר פרשתנו פכ"ט, ד וביפ"ת.
(4) ואתחנן ה"בא.
(5) שם, ככ"כ.
(6) שם, כה"כ.

ב. ויש לומר הביאור בזה:

תכלית וכוונת כל העניינים הוא - שתושלם הכוונה דנתאוהה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים⁷, שהעולם יהיה דירה לו יתברך.

והכוח לזה נפעל (בעיקר) במתן-תורה, כשבטלה הגזירה⁸ דעליונים לא יירדו למטה ותחתונים לא יעלו למעלה: גם לפני מתן-תורה למדו וקיימו תורה ומצוות, ועד ש"תורה קרמה לעולם"⁹, אבל אז התורה והעולם נשאו שני דברים "נפרדים":

מתן-תורה פעל שתורה ומצוותיה יומשכו למטה ויחדרו ויזככו את גשמיות העולם, כך שהעולם ייעשה חפצא של קדושה.

וזה נתחדש במתן-תורה על-ידי זה שנתגלה עצם התורה ("חמודה גנוזה"¹⁰) כפי שקשורה בעצמותו יתברך, ולכן היה בכוחה להיות נמשך למטה ולחדור בגשמיות העולם, מה-שאין-כן התורה שלמדו לפני מתן-תורה, "ריחות היו"¹¹, תורה שבערך להבריאה.

כלומר: כיוון ש"נתאוהה" הקב"ה שתהיה לו יתברך דירה בתחתונים, שהוא למעלה והוא הסיבה לכל העניינים, כל ההשפעות והארות כו' וכל סדר השתלשלות, מובן, שכל העניינים, אפילו העליות וגילויים הכי נעלים שהיו במתן-תורה, כוונתם להשלים את ה"נתאוהה הקב"ה" שתהיה דירה בתחתונים.

ולכן, באם ישנו גילוי ד"מלכנו" ששם לא נרגשת הכוונה (ההמשכה למטה) - אין זה השלימות האמיתית, ועד שאין זה אפילו עלייה בשלימות, כי עלייה של יהודי היא עלייה אמיתית, רק כשנמשכת למטה¹².

ובסגנון אחר: המשכה למטה נוגעת לא רק למקבל שנמצא למטה, אלא גם לגילוי שמלמעלה. כי דווקא על-ידי זה שהמשכה באה למטה וחדורת בהתחתון,

(7) תנחומא נשא טז. ועוד. תניא פ"ו.

(8) שמו"ר פ"ב, ג. תנחומא וארא טו.

(9) ראה מדרש תהילים צ. ד. ב"ר פ"ח, ב. תנחומא וישב ד. וש"נ. זח"ב מט. א.

(10) שבת פח. ב.

(11) השש"ר פ"א, ג. א. (א).

(12) ראה תניא פ"ו בנוגע לעולמות העליונים: הואיל ולהם ירידה מאור פניו ית' כו'. והעלי' שבהם נעשית דווקא ע"י העבודה דתחתונים.

נשלמת שלימות הכוונה, כנ"ל.

ולכן ביקשו בני-ישראל "דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלוקים פן נמות" - הגם שראו שזה עתה שמעו "קול אלוקים חיים מדבר מתוך האש" ונשארו בחיים - כי זה שנשארו בחיים היה בדרך נס [ואמרו רז"¹³ על כל דיבור ודיבור פרחו נשמתן, רק אחר-כך החזירה להן בטל תחיה].

ולכן ביקשו "דבר אתה עמנו", שההמשכה מלמעלה תהיה על-ידי משה, ממוצע המחבר¹⁴ את בני-ישראל עם הקב"ה¹⁵, שדווקא על-ידי זה מתבטאת שלימות הכוונה.

דווקא בזה מתבטאת תכלית הכוונה דתורה ומצוות (שניתנו במתן-תורה) - שיהיה "וחי¹⁶ בהם ולא שימות בהם"¹⁷, דווקא נשמות בגופים (ובאופן ד"ונושמתם מאוד לנפשותיכם"¹⁸), ולא על-ידי העלאה בלבד "כי תאכלנו האש הגדולה הזאת גו"¹⁹.

ג. על-פי זה אפשר לבאר גם הציווי שהקב"ה אמר למשה בסוף פרשתנו בהמשך למתן-תורה ובקשת בני-ישראל "ואל ידבר עמנו אלוקים פן נמות" - "מזבח²⁰ אדמה תעשה לי וזבחת עליו גו' ואם מזבח אבנים תעשה לי גו', ולא תעלה במעלות על מזבחי אשר לא תגלה ערוותך עליו".

דלכאורה: כאשר הכהן עולה על המזבח להקריב קרבן לה, הרי הוא בוודאי נתעלה, והיה צריך להיות מציאיתו על-דרך קודם החטא, ובמילא - ולא יתבוששו, ואין החשש ד"תגלה ערוותך"? אלא הכוונה במתן-תורה בעבודת ה' היא,

(13) שבת פח. ב. שמו"ר פרשתנו פכ"ט, ד.

(14) ד"ה פנים בפנים תרגו"ו. ובכ"מ.

(15) ומה שמשה היה מצטער על בקשת בני' (פרש"י ואתחנן שם, כד), יש לומר - מפני שלא היה להם הכלים לשמוע ולקבל דבר ה' עצמו (ולא ע"י משה) וישארו בחיים בדרך הטבע, כמשה.

(16) אחרי יתה.

(17) יומא פה. ב. סנהדרין עד. א. וש"נ. רמב"ם הל' יסוה"ת רפ"ה.

(18) ואתחנן ד. טו.

(19) ועפ"ז יומתק ההוספה ד"לא שימות בהם", דלכאורה מאי קמ"ל (לאחרי שנאמר "וחי בהם"), אלא ש"לא ימות" ע"י ההבערה וההעלאה באש האלוקי בכלות הנפש.

(20) כ, כא, ואילך.

ייתכן שהקב"ה ידבר אל אדם וזה יישאר חי. לכן אמר הקב"ה למשה "וגם כך יאמינו", היינו, שיאמינו כי אתה נביא.

מקשה על כך הרמב"ן: "לא ייתכן שזרע אברהם יטילו ספק בנבואה, כי האמינו בה' מאבותם". לכן מפרש הרמב"ן את הכתוב בצורה שונה.

והמשיך אדמו"ר הזקן: כוונת הכתוב היא, שבני-ישראל אמנם האמינו בעצם עניין הנבואה, אלא שהטילו ספק אם משה הוא הנביא. על זה הבטיחו הקב"ה שבני-ישראל יאמינו שהוא-הוא נביא ה'.

וסיים רבנו הזקן: כולם יודעים על הרב המגיד, אלא שמשופקים הם אם הוא - הוא ("אויב ער איז דער")... עלינו לדעת אפוא כי הרבי שלנו (הרב המגיד) הוא-הוא הרבי. באותו חג השבועות אכן הרגישו האברכים ברב המגיד את ה"אנוכי עומד בין ה' ובניכם"...

(ספרי-השיחות תש"ד)

וקידשתם היום ומחר וכבסו שמלותם (י, ט)

אומר אדמו"ר הזקן: "וקידשתם היום ומחר" - זהו מלמעלה, אבל "וכבסו שמלותם" צריך כל אחד ואחד לעשות בעצמו.

ומבאר ה'צמח-צדק': "וקידשתם" נאמר למשה רבנו ול"אתפשטותא דמשה" שבכל דור ודור, אשר ביכולתם לקדש את 'היום' ואת ה'מחר'. אבל דרושה לכך הכנה, והיא העבודה של "וכבסו שמלותם" - לנקות את ה'לבושים' של המחשבה, דיבור ומעשה. מלאכה זו - צריך כל אחד ואחד לעשות בעצמו.

(היום-יום, ח' סיוון, עמ' נט)

אנוכי ה' אלוקיך (כ, ב)

בחסידות מבואר בהרחבה שבמתן-תורה נפעלה המשכת השכינה למטה וניתנה האפשרות להחזיר קדושה בעולם הגשמי, עניין שיהיה בתכלית השלמות לעתיד-לבוא, שאז יהיה העולם כולו חדור בקדושה באופן גלוי לעין כול.

ביטוי לכך שהקדושה חדרה בכללות העולם ניתן בכך שבשעת מתן-תורה "ציפור לא צוות... שור לא געה... העולם שותק ומחריש" - ומארבע רוחות העולם ומלמעלה ומלמטה נשמע הקול "אנוכי ה' אלוקיך".

ויש לומר שהדבר קשור גם בכך שההתוועדויות הנערכות בשבת פרשת יתרו הן המשך להתוועדויות דיום ההילולא י' בשבט:

נקודת עבודתו של בעל ההילולא היא הפצת תורה ויהדות 'חוצה' על-מנת שהעולם כולו יתברר ויזדכך ויהיה דירה לו יתברך שאז יסתיים גילוי 'עיקר שכינה' בעולם. זהו, כאמור, תוכנו של מתן-תורה, גילוי אלוקות והחדרתה בתוך העולם.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת יתרו תשמ"ה. התוועדות תשמ"ה כרך ב, עמ' 1192)

לא יהיה לך אלקים אחרים על פני (כ, ג)

"לא יהיה לך אלקים אחרים" - החטאים והעוונות נקראים 'אלוקים אחרים', כי העובר עבירה בורא קטיגור, שהוא מקליפה וסטרא אחרא. לכן על האדם להמנע מעבירות. כי:

"על פני" - גילוי האור האלוקי המאיר לישראל הוא בבחינת פנים העליון, כמו שנאמר (במדבר ו, כה) "יאר ה' פניו אליך". העבירות מונעות גילוי זה, כי עבירה מטממת ליבו של אדם, עד שאין אור אלוקי שורה ומתגלה בנפשו, ככתוב (ישעיה נט) "עוונותיכם היו מברילים ביניכם לבין אלקיכם".

(לקוטי תורה, פר' האזינו, דף עב, ד)

פרשת יתרו

נגד ההר (יט,ב)

מדוע ניתנה התורה על הר דווקא?

ההר והמישור שניהם מאדמה, אלא שההר מוגבה. כוונת נתינת התורה היתה שבני-ישראל יזכרו ויעלו את גשמיות העולם. דבר זה מרומז ב'הר', שהוא עפר, אך עם זה הוא גבוה, דבר המסמל את עליית החומר והזדככותו.

(ספר המאמרים ת"ש עמ' 114)

* * *

התורה ניתנה בהר, להורות שלימוד התורה וידיעתה, וההילוך בדרכי ה' - צריכים ליצור באדם הגבהת הלב, וכמאמר רז"ל (פסחים סח) "אי לאו האי יומא דקא גרים, כמה יוסף איכא בשוקא", וכתב (דברי הימים ב יז) "ויגבה לבו בדרכי ה'".

עם זה, צריכים להיזהר מאוד שלא לבוא מהגבהה זו לידי גאווה. וזהו "נגד ההר" - יש צורך בזהירות רבה לעמוד נגד הגאווה העלולה לבוא מלימוד ומידיעת התורה.

זהו גם מה שנאמר לאחר מכן "הגבל את ההר" - יש להגביל ולהגדיר את ההגבהה...

(ספר המאמרים תש"ג עמ' 136)

אלה הדברים אשר תדבר אל בני-ישראל (יט,ו)

אלה הדברים: לא פחות ולא יותר (רש"י)

כיצד אפשר בכלל להעלות על הדעת אפשרות שמשנה רבנו ישמיט או יוסיף דבר-מה על דבר ה', עד שיש צורך לצוותו "לא פחות ולא יותר"?

אלא משה נצטווה לדבר אל הנשים בלשון רכה, ואל הגברים - "דברים הקשים כגידיים" (רש"י פסוק ג). לכן אפשר היה לחשוב שכאשר דיבר אל הנשים ראה לעצמו רשות להשמיט מעט, כדי שיהיו הדברים 'רכים' ויתקבלו על ליבן; ולאידך גיסא, כשידבר אל הגברים, אפשר שהוסיף דבר-מה על דברי ה', כדי להדגיש את חומרתם. לכן נאמר "לא פחות ולא יותר"; לא פחות - לנשים ולא יותר - לגברים.

(לקוטי שיחות כרך לו, עמ' 86)

וגם בכ יאמינו לעולם (יט,ט)

בסוף ימיו של הרב המגיד ממזריטש כבר התגבשה קבוצה של אברכים שהיו מקושרים לרבנו הזקן, והיה נוהג להתוועד עמם מזמן לזמן. באחת ההתוועדויות, שהתקיימה לפני חג-השבועות, הקשה רבנו הזקן: מדוע אמר הקב"ה למשה "וגם בכ יאמינו לעולם" - וכי ביקש, כביכול, לתת 'שוחד' למשה!?

ותירץ על-פי פירוש הרב אברהם אבן עזרא: ישראל פקפקו בנבואתו של משה. הם לא האמינו כי אמנם

שתהיה מציאות האדם, כבאמירתם נעשה ונשמע, ואצל בני-ישראל על-ידי עבודתם יהיה "לא תעלה במעלות על מזבחי", בכדי ש"לא תגלה ערוותך עליו". ויש לומר דאדרבה - שעל-ידי זה ניתוסף עוד מצווה בתורה (שלא היתה לולא המציאות ד"ערוותך").

ועל-דרך זה מובן גם ההמשך בפרשה שלאחרי זה - ששם מסופר אודות "אלה המשפטים אשר תשים לפניהם", שהמשפטים רובם דינים ומצוות הקשורים עם דברים ועניינים גשמיים (העבודה בפועל דעשיית דירה בתחוננים²¹), ועד לעניינים

הוא לעלות למעלה²⁷. אבל האמת היא, כמובן על-פי הנ"ל, שה"מבעיר" (העלאה) לעצמו אינו התכלית, הכוונה והתכלית בזה הוא - "שיהא צריך לאפר", שמההעלאה וההסתלקות יהיה נמשך השפעה למטה (אלא שזוהי המשכה למטה החדורה ו"שרופה" ב"הבערה" ועלייה באש אלוקי), כמו שכתוב²⁸ בנוגע להסתלקות של צדיק - שבעלייה הכי נעלית "פועל ישועות (בחינת שע"ה נהורין²⁹) בקרב הארץ" (למטה מטה) דווקא; ומה שהעלייה היא יותר נעלית - צריך ומוכרח יותר להיות המשכה למטה, ועל-דרך "צדיקא³⁰

מקשרים את ההסתלקות עם הוספה ב"אחכה לו" ובציפייה לגאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו - גאולה גשמית לעיני כל בשך

דאפתטר אשתכח בכולהו עלמין (גם בעולם המעשה) יתיר מבחיהו³¹, ועל-דרך זה: ככל שהמשכה היא למטה יותר - העלייה היא למעלה יותר. ובכלל - שיהיה "והחי יתן אל לבו", לא בשביל עליית הנשמה עצמה, אלא בשביל ההשפעה ופועלה למטה.

ובלשון חז"ל³²: "יעקב אבינו לא מת, וכי בכדי ספרו ספדייא כו', אלא כו' מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", על-ידי זה ש"זרעו בחיים" (נשמות בגופים) נעשה "אף הוא בחיים".

ה. מזה מובן גם בנוגע ליאריציט זה: אף-על-פי שיהיה "הבערה" של אש אלקי והנשמה עלתה באש, ועולה למעלה מעלה,

27 תניא רפי"ט.

28 אגה"ק סי' כח.

29 אגה"ק סי"ג (קד,ב).

30 זח"ג ע"ב. הובא ונתבאר באגה"ק סי' זך וביאורו.

31 להעיר מהמבואר בהמשך ההלילה יו"ד שבת ה'ש"ת העניין

ד"אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין" (ראה זח"ב קכח,ב).

שאין זה עניין של סילוק ח"ו, אלא גילוי האור בבחי' רוממות

כו'.

32 תענית ה,ב.

בלתי רצויים (גניבה ודיני עבדות, נזקי נפש וכיוצא בזה); אבל ביחד עם זה "מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני²²", ועד ש"ואלה מוסיף על הראשונים", על-ידי זה ניתוסף הוספה ועילוי²³. והמשפטים קשורים עם "תשים לפניהם", העניינים הכי נעלים בתורה, תשים מלשון סימה (אוצר)²⁴ ולפניהם - לפנימיותם²⁵, וביחד עם זה - כפי שזה יורד במציאות וסדר העולם - "סדרה בפייהם כו', כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם²²".

ד. על-פי כל הנ"ל יובן גם עניין היאריציט אחרי הסתלקות הנשמה למעלה: בהשקפה ראשונה יש מקום לומר, שלאחרי שהיתה "הבערה" והנשמה נסתלקה בהאש, ועולה מדרגה לדרגה בעילוי אחר עילוי - אינה רוצה "לרדת" למטה, ובפרט שטבע הנשמה ("נר ה' נשמת אדם²⁶")

21 ראה לקו"ש חכ"ו עמ' 368 ואילך.

22 פריש"י ר"פ משפטים.

23 ראה קונטרס ניהום אכלים (קה"ת, תשמ"ח) עמ' 20 ואילך.

24 ירושלמי ע"ו פ"ב סוף ה"ז ובפ"מ שם.

25 תו"א משפטים ע"ג. תו"ח שם תט, רע"א. ועוד.

26 משלי כ,כו.

לא לדחוק את מי שהתחיל

גם בצפת נפתחה במשך השנה ספרייה, וכשנשלח הרב אריה לייב קפלן (ע"ה) לצפת הורה הרבי (שם עמ' 176):

את הספרייה שכבר פתחו במקום שלא ידחקו את זה שפתח וכבר נמצא שם, אלא שבמשך הזמן תהיה הספרייה סניף של העניין שהוא (רל"ק) מנהל. ושם (עמ' 212):

"בית חב"ד בעפולה הודיעו על הקמת ספרייה, באם הכול שם מסודר לתת להם 20% מההוצאות והנחה ב" 50% בספרי קה"ת".

לדאוג לספריות הכלליות

בכ"ח אייר תשל"ג (שם עמ' 150) נמסר תוכן ההוראה הבאה:
 "להכניס ספרים שלנו בספריות שהמורים יכולים לשאול ספרים ושם אין ספרים שלנו ושל יהדות, והדבר הוא רווח לבתי ספר וגם לנו, אפשר לדבר על-כך עם הראשיים ושהצינור ייפתח, יקבלו ספרים שלנו".
 על סיפורן של ספריות ראה גם התקשרות גליונות קטז, שו.

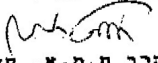
Cable: LUBAVITCH NEWYORK
 מ ז כ י ר ו ת
 כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
 ל י ו ב א ו ו י ט ש
 SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 the Lubavitcher Rabbi
 770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, י"ח מנחם אב תשל"ד
 ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"מ עוסק בצ"צ וכו'
 מוה" אפרים שי'

שלום וברכה!

מצו"ב העתק מכתב ועד נחלת הר חב"ד
 בענין הספרייה, ובאם בנתיים לא קיבלו מאתנו
 הסיוע הנ"ל הרשות לתת להם את כל ההנחות
 שקיבלו הספריות בשעתם, מאלה הספרים שהספרייה
 הנ"ל תקנה מעתה ועד סוף שנה תשל"ד.

בברכת כס"ס

 הרב ח.מ.א. הדקוב

העתק לוועד נחלת הר חב"ד

מכתב המזכירות לרב וולף בעניין הספרייה בנחלת הר חב"ד

הוראה כללית נוספת:
 "לפרסם גם בין אחרים שאלו שיפתחו ספריות יקבלו 20% [=השתתפות] ו-50% הנחה על ספרי קה"ת".
 ו"על דבר הספרייה בתל אביב, לפי החשבון של רשד"ב בוטמן הוציא סך 6418 ל". לברר באם זה לפני העניינים של מטה הע"א [=מוסדות] ולתת לו אז 10% (שם עמ' 161).

ופרטי-פרטים ("כל פסיעה ופסיעה").
 ועד לברכה הכי עיקרית³⁶ - "ובא לציון גואל",
 "ונאמר אמן" שאמן מורה על גמר הניצחון³⁷, ועד -
 גמר הניצחון על הגלות.
 - ובפרט שמקשרים ההסתלקות עם הוספה באחזקה לו ובציפייה לגאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו, "דרך" כוכב מיעקב זה דוד וקם שבט³⁸ מישראל זה מלך המשיח⁴⁰, שהיא דווקא גאולה גשמית לעיני בשר, לעיני כל בשר.
 כולל הגאולה של הנשמות שלמעלה (ישו מקום לומר שזוהי הגאולה הכי גדולה) על-ידי "הקיצו ורננו שוכני עפר"⁴¹ בתחיית המתים - ונעשים נשמות בגופים.

ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר⁴², ולא יכנף עוד מוריד והיו עיניך רואות את מוריד⁴³. וכל זה - תיכף ומיד ממש, ולא עכבן אפילו כהרף עין⁴⁴, וכהלהכ"ה⁴⁵ מיד הן (כל העולם כולו) נגאלין.

(קטעים מהתוועדות שבת-קודש פרשת יתרו, כ"ב בשבט ה'תשמ"ט. התוועדות תשמ"ט כרך ב, עמודים 284-293)

ובפרט שגם בנוגע לנשמה בגוף - המדובר בצדקנית, ונוסף לזה - בתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, וכידוע שבת יש לה שייכות מיוחדת עם האב³³, יש לה גם זכות אביה (נוסף לזכות עצמה), ובהיותה למטה עסקה בעבודתה "כמצות רצונך", ובאופן דילכו מחיל אל חיל, בעילוי אחר עילוי... על אחת כמה וכמה לאחרי ההסתלקות, כאשר הנשמה עולה למעלה מעלה.

הרי הכוונה בהעליות - "צריך לאפר", בשביל ההמשכה והשפעה בחיים גשמיים למטה. וכמורמוז גם בשמה - "חיה", כי שלמות החיים הוא דווקא בחיים גשמיים, שאת זה עושים למטה עבור הנשמה - על-ידי זה ש"זרעה בחיים אף היא בחיים".

ועד שזה "יורד" ובא בשם השני ("מושקא") שהוא שם בלע"ז, המורה על המשכה למטה מטה, בלשון האומות כו'.

וגם הגימטריא של שני השמות ("חיה מושקא") הוא - "עת" שמדגיש התחלקות הזמן³⁴ (לכ"ח עתים, עת דבר, עת לבנות גו'), שזה מורה על המשכה למטה מטה בהגבלות הזמן, וביחד עם זה כמובן הגבלות המקום.

ומאידך גיסא - המשכה למטה מטה קשורה דווקא עם כ"ח עתים, ועד גילוי הכי נעלה "כח אד-ני"ם³⁵.

ויעל-ידי זה שמקשרים הנשמה עם הפעולות וההמשכות למטה, ניתוסף בברכות ה' - "חי העולמים" - בכל העניינים המצטרפים, בפרטים

(36) כמנהג ישראל - לסיים בברכה זו.

(37) נזיר בסופה.

(38) בלק כד"ו.

(39) ולהעיר מהרמז והשייכות לכ"ב שבט - "דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל".

(40) רמב"ם הל' מלכים פי"א ה"א.

(41) ישעיהו כו"ט.

(42) שם מ"ה.

(43) שם ל"ב.

(44) מכילתא ופרשי"א בא יב"מ.

(45) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

כוח הנשים בהבאת הגאולה

השלב האחרון בהכנת העולם לגאולה

...בזוה גופא מגיעים אחר כך לדרגא גבוהה יותר - שאוהזים כבר בסיום עבודת כל הבירורים, ואף כבר "צחצחו את הכפתורים" וכו', וצריכים רק להיות מוכנים לקבלת משיח צדקנו - השלימות דאחד עשר (לגמרי שלא בערך לעשר), שפועל חיבור ואיחוד דעשר (מצד ענינו הוא) - כמרומז בכ"ב שבט [. .] .

...על-פי זה יובן הכוח שמקבלים לפעול החידוש שנתווסף לאחר כ"ב שבט - שגם העולם (עשר) יהיה מוכן ומוכשר לקבל את הגילוי דאחד עשר (שלמעלה מעולם), דירה לו יתברך בתחתונים בתכלית השלימות, בגאולה האמיתית והשלימה:

על-ידי זה שעצם הנשמה דבני-ישראל (שהיא "כולא חד" עם עצמותו יתברך) נמצאת בגלוי בעשר כוחות הנפש פנימיים שלו (כמרומז בשם הנפטר, נוסף להרמז במספר היום - כ"ב לחודש אחד עשר, כנ"ל), הרי זה נותן לו גם את הכוח לפעול בעולם, ועד לכל סדר ההשתלשלות (שמתבטא בעשר), את ההמשכה וגילוי דאחד עשר, "אנת הוא חד ולא בחושבן", כך שכל העולם - תחתונים מצד עניינם הם - יהיה דירה לו יתברך, לו לעצמותו.

על-פי הנ"ל יובן מדוע החידוש (רכ"ב שבט) מתבטא דווקא בנוגע (הסתלקותה של) בתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו:

כשם שבגאולת מצרים, אמרו חז"ל ש"בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו ישראל ממצרים", כמו כן הוא גם בנוגע להגאולה העתידה לבוא (שעליה כתוב "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"), שתהיה בשכר ובזכות נשים צדקניות שבאותו הדור, כמאמר רבותינו ז"ל "אין הדורות נגאלים אלא בשכר נשים צדקניות שיש בדור". ובפרט על-פי המבואר בכתבי האר"י ז"ל שדור האחרון בגלות הוא גלגול של דור יוצאי מצרים.

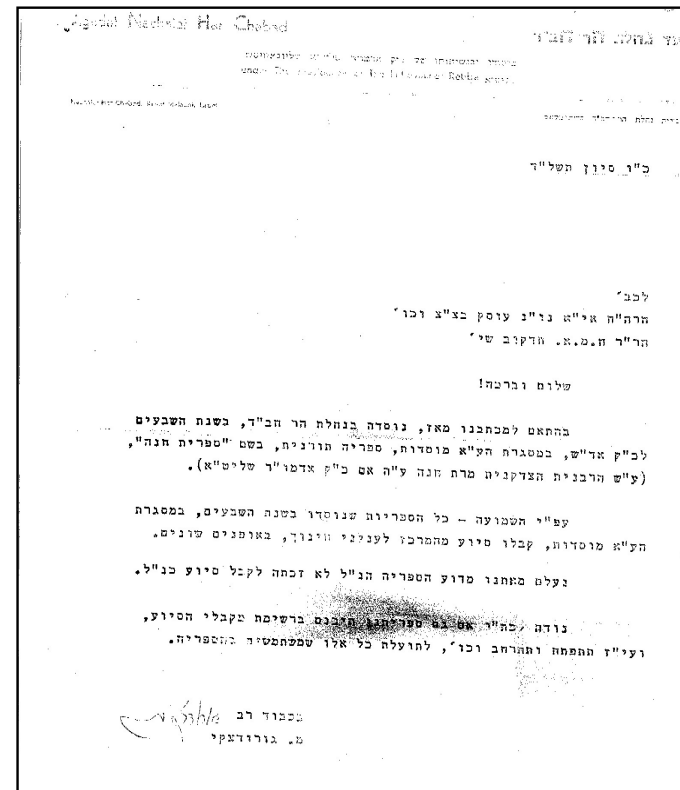
שזהו אחד מהטעמים להשתדלותו המיוחדת של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בחינוך והדרכה דנשי ובנות ישראל, בכל ענייני היהדות, תורה ומצוותיה, כולל - בלימוד תורת החסידות והפצת המעיינות חוצה - כי להיותו דור האחרון לגלות והדור הראשון לגאולה, נוגע אז ביותר עבודתן של נשי ובנות ישראל, שבזכותן תבוא הגאולה.

אם הדברים אמורים בנוגע לכל נשי ובנות ישראל, על אחת כמה וכמה בנוגע לבתו של נשיא דורנו עצמו, שנתחנכה על-ידי נשיא דורנו וכו'. ואף לאחרי הסתלקותה השפעתה ממשיתה, ובפרט שכמה וכמה מבנות ישראל, נקראות על שמה, ועל-ידי הנהגתן משמשות דוגמא חיה, כנשמות חיים בגופים חיים, שהן התחנכו לפי רוחה ועל-פי הוראותיה, ובדוגמתה (כבתו של נשיא דורנו).

על-פי זה יש לומר הטעם לכך שאחרי כ"ב שבט (יום הסתלקותה של בתו) נפעל השלב האחרון בהכנת העולם (כדירה לו יתברך בתחתונים) להגאולה, כי שלימות עניין זה נעשה על-ידי ובשכר נשי ובנות ישראל.

(משיחות ש"פ יתרו, כ' וכ"ב שבט תשנ"ב. התוועדות תשנ"ב כרך ב, עמ' 250)

השתתפות במזון והנחות בקנייה

מכתבו של ועד נחלת הר חב"ד ששוגר מהמזכירות חזרה לרב אפרים וולף

בריוק עשר שנים קודם לכן, בשנת תשכ"ג (ראה התקשרות גיליון שו), כותב הרב חודקוב: "בדבר הצעתכם לשלוח לכם ספרים לספריית חב"ד, מוכן הדבר שאי-אפשר לנו לשלוח חנם ספרים בלי הגבלה כלל... ובאם רוצים לפתוח ספריות נוספות הנה הדבר היחידי האפשרי הוא, רק לתת הנחות גדולות במחיר". אולם הפעם לאור הוראת הרבי היה המצב שונה:

ככ"ח טבת תשל"ג (ימי תמימים כרך ב עמ' 82; צאגו"ח עמ' 33) כותב הרב חודקוב לרב ישראל לייבוב:

"בדבר מה שכותב על דבר ספרייה בנתניה, הנה באם יהיה שם אחראי שתתנהל בסדר הראוי מוכנים אנו לתמוך בה בתמיכה חד פעמית לקניית ספרי קה"ת, בסך מאה וארבעים דולר לפי מחיר הקטלוג. "וכן גם הנחה של חמישים אחוז ממחיר הקטלוג בשאר ספרי קה"ת שיקנו נוסף על תמיכה הנ"ל".

תנאי הספרייה: התנהלות מסודרת ופתוחה לציבור

הוראות דומות נמסרו בטלפון להרב אפרים וולף (שם עמ' 108): "בעניין הספרייה של ר' משה

שי' ירוסלבסקי, באם הספרייה מתנהלת כסדר ולצרכי ציבור אפשר לתת לו הנחה של 50%".

ובחודש אייר (שם עמ' 140): "על דבר ספרייה תורנית בכפר חב"ד על-ידי ר' אהרן הלפרין, לתת לפי התקנות - עד \$140 במחיר הקטלוג, והיתר 50% הנחה".

גם בקריית-גת נפתחה ספרייה ומזכירות הרבי נאמר (שם עמ' 199): "רשד"ב וולפא הודיע שהקים ספרייה בקרית גת בשנת הע"ב, באם זה נעשה באמת - להשתתף ב-20% מההוצאות על הספרים כשרים ובאם יקנו ספרי קה"ת לתת הנחה של 50% ממחיר הקטלוג".

ספריות קודש בעולם ובאה"ק

מפעולות מבצע 'ע"א מוסדות' - ייסוד ספריות-קודש בכל רחבי תבל
• ספרייה תאפשר ניתן לעיין בספרים ללא הפרעות, וגם מקום נעים לשיחה בענייני יהדות • ממזכירות הרבי וקה"ת הובטחה השתתפות סמלית בספריות חדשות ולהרחבת הישגות • והצעה מעשית: להכניס ספרי יהדות לספריות הכלליות - בהסכמת הממונים

מטרת הספריות

בשלשלת היחס בהקדמה ללוח 'היום יום' נאמר: "תשל"ג - מעורר לייסוד ספריות לספרי קודש ברחבי תבל".

זה היה בהתוועדות ו' בתשרי תשל"ג. הרבי צייטט את דברי חז"ל במסכת כתובות על הפסוק "וצדקתו עומדת לעד" - "זה הכותב ספרים ומשאלין לאחרים", ואמר בין השאר (תוכן הדברים):

מצווה היא, שבכל מקום מושב בני-ישראל שייסדו ספרייה. כלומר מקום בו ימצאו ספרי קודש, החל מהספרים המתאימים לאנשים פשוטים ביותר ועד לספרים המתאימים לדרגה הגבוהה בלימוד הנגלה והחסידות.

ספרייה כזו עליה להיות פתוחה בכל יום (כמה שעות, או לפחות שעה קלה) ועל כל פנים מדי שבוע (לשעה שעתיים), ושהדבר יהיה מפורסם שיש אפשרות לבוא לעיין וללמוד או לשאול ספרים.

במקומות שכבר קיימות ספריות - להגדילן ולהרחיבן, בתנאים טובים ונוחים יותר. המטרה בסופו של דבר היא שהלימוד יביא לידי מעשה, והוספה בלימוד התורה בהתמדה ובשקידה.

הרבי הדגיש: "ושההתחלה תבוא ממקומות בהם נמצאים אנ"ש והנשמעים בקול", וציין כי על פעולות אלו הקשורות ב'שבעים ואחד המוסדות' (שהוקמו בי"א ניסן תשל"ב לרגל יום הולדתו השבעים של הרבי), תוענןק השתתפות במשלוח או רכישת ספרי קה"ת במידה מסוימת.

למחרת, ביום ז' בתשרי תשל"ג (אגרות קודש כרך כח עמ' ח), הרבי מבהיר במענה לשאלה: הכוונה פנימית [בענין לסדר ספריות], שכשיבוא לבקש ספר, ימשיכו לשיחה (קלה) על דבר יהדות וכו'. ובאם אפשר לסדר בהנ"ל שיהיה מקום נקי ויפה גם לשיחה נעימה וכו' - מובן שטוב לעשות כן.

לקיים צדקה על-ידי תורה

במשך השנה נפתחה ספרייה בשכונת קראון

הייסט. הרבי ליווה בעצות ועידוד את הדבר (ראה התקשרות גיליון קטז עמ' 12 מענה עידוד כאשר הותקן מיוזג אוויר במקום). בהמשך נקרא שמה "ספריית לוי יצחק".

בעוד הזדמנויות הזכיר הרבי את העניין, כמו למשל בהתוועדות שבת קודש פרשת בלק תשל"ג (שיחות קודש תשלג כרך ב' עמ' 279):

דובר לאחרונה... אודות הקמת ספריות, זאת אומרת, שכל אחד הרוצה יוכל לבוא לעיין בספר קודש, לקרוא וללמוד ובאופן של מנוחה, ללא כל עניינים המבלבלים. והכוונה אינה רק הלימוד אלא שמויה יבוא למעשה בפועל, וזהו כלשון הגמרא (כתובות נא), "כותב ספרים ומשאלין לאחרים, צדקתו עומדת לעד", כלומר שבעניין התורה רואים את ההתכללות של צדקה ומשפט [התורה].

מאז הוראת הרבי נוסדו ספריות רבות בכל רחבי תבל, ובשלהי שנת תשל"ה כתב הרבי את המכתב הזה (אגרות קודש כרך ל' עמ' רחצ):

ב"ה, כ"ו אלול, ה'תשל"ה
ברוקלין, נ.י.

הנהלת הספרי[ה]
ה' עליהם יהיו
שלום וברכה!

בנועם קבלתי הדו"ח על דבר פעולות הספרי[ה]. ויהי רצון שיוסיפו בזה בכמות ובאיכות.

ובפרט עליפי מאמר חכמינו ז"ל הידוע על הפסוק "וצדקתו עומדת לעד" - זה הכותב ספרי קודש ומשאלים (כתובות דף נ' סע"א), והטעם מובן, שעל-ידי כך אפשר להביא התורה לכמה וכמה, וגדול לימוד שמביא לידי מעשה ועד לסדר חיים בחיי היום-יום, בקיום התורה והמצוה, בפירות ופירי פירות עד סוף כל הדורות.

בתור השתתפותי, על כל פנים סמלית, נשלח בפני עצמם מה שהוצא לאור לאחרונה על-ידי

בעמ"י

המטה הארצי להקמת ע"א המוסדות

מיסודו ובנשיאותו של כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניארדבהאן מליובאוויטש
ה. ד. 46 לוד
טלפונים: 961848, 964392, 944319

תאריך

ערב יג הס' כ"ח

לכבוד

בהתוועדות ו' תשרי השתא הועיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לדרוש להקים ספריות בכל מקום, ושבהתחלה תוקמנה במקומות שבהם נמצאים אנ"ש והנשמעים לקולו.

כדי לבצע דרישה זו הננו מציעים שפעילי אנ"ש בכל אהר יתאספו כדי לשכס עצה על מנת להקים ספריות חדשות ולהרחיב הקיימות, כל ריכוז במקומו.

אנו בטוחים כי כבודו רוצה להיחז ב"ך אלה שמוציאים לפועל רצון כ"ק אדמו"ר שליט"א.

מצו"ב קטע מהשיחה המדבר אודות ענין זה.

אנו מחכים לחשובהו בהנזע לפועל.

בכבוד,

בברכה הצלחה
וחג. שפח

ברוך גופין

מכתב ממטה ע"א מוסדות על אסיפה להקמת ספריות

קה"ת.

בברכה הצלחה בכל האמור ולכתיבה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה.

כשהודיע הרב אברהם אשר הכהן רוזנברג בחורף תשל"ד על הקמת ספרייה ציבורית במוריסטון שבניו-ג'רסי, כתב לו הרבי (אגרות קודש כרך כט עמ' צז):

ותשואות'חן תשואות'חן על הבשורה טובה.

הקיבלו [=האם קיבלו] בזמנה ההשתתפות (מהמזכירות) בספריות?